

Bài 9: Lý Nam Đế

Tổ tiên:	<i>ancestor</i>	Người bản xứ:	<i>natives</i>
Sửa sang:	<i>reform</i>	Lập nghiệp:	<i>build an empire</i>
Rút quân:	<i>retreat</i>	Binh quyền:	<i>military power</i>

Năm 541 là năm Đại Đồng thứ 7 đời vua Vũ Đế nhà Lương, ở huyện Thái Bình có một người tên là Lý Bôn, tài kiêm văn võ, thấy nước mình, trong thì quan lại Tàu làm khổ, ngoài thì người Lâm Ấp cướp phá, bèn cùng với những người nghĩa dũng nổi lên, chiếm giữ lấy thành Long Biên. Lý Bôn, có người gọi là Lý Bí, vốn dòng dõi người Tàu. Tổ tiên ở đời Tây Hán phải tránh loạn chạy sang Giao Châu, đến lúc bấy giờ là bảy đời, thành ra người bản xứ. Khi chiếm giữ được đất Giao Châu rồi, ông sửa sang mọi việc, định lập nghiệp lâu dài. Qua 543 quân Lâm Ấp lại sang phá quận Nhật Nam; Lý Bôn sai tướng là Phạm Tu vào đánh ở Cửu Đức (Hà Tĩnh); người Lâm Ấp thua chạy về nước.

Lý Nam Đế đánh nhà Lương.

Năm 544, ông Lý Bôn tự xưng là Lý Nam Đế, đặt quốc hiệu là Vạn Xuân, niên hiệu là Thiên Đức, rồi phong cho Triệu Túc làm thái phó, Tinh Thiều làm tướng văn, và Phạm Tu làm tướng võ.

Năm 545 vua nhà Lương sai Dương Phiêu sang làm thứ sử Giao Châu và sai Trần Bá Tiên đem quân sang đánh Nam Việt. Lý Nam Đế thua phải bỏ thành Long Biên chạy về giữ thành Gia Ninh (huyện Yên Lãng, tỉnh Phúc Yên). Trần Bá Tiên đem quân lên vây thành Gia Ninh, Lý Nam Đế chạy về giữ thành Tân Xương, tức là đất Phong Châu cũ thuộc tỉnh Vĩnh Yên bây giờ.

Nhà Lương lại tiến lên đuổi đánh, Lý Nam Đế thấy thế mình yếu, chống không nổi, mới rút quân lên đóng ở động Khuất Liêu (thuộc đất Hưng Hóa), để đợi thu xếp được quân sĩ lại ra đánh. Được non một năm, Lý Nam Đế đem hai vạn quân ra đánh nhau với Trần Bá Tiên ở hồ Điển Triệt, lại thua. Lý Nam Đế bèn giao binh quyền lại cho Tả Tướng Quân Triệu Quang Phục chống nhau với quân nhà Lương rồi trở về Khuất Liêu.

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Lý Bôn là người ở huyện nào?

---

2. Tổ tiên của Lý Bôn là người của nước nào?

---

3. Lý Bôn lên ngôi vào năm nào, lấy danh hiệu là gì?

---

4. Lý Bôn đánh nhau với nhà nào bên Tàu?

---

5. Lý Nam Đế giao binh quyền lại cho ai?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. ...cùng với những người nghĩa dũng nổi lên, **chiếm giữ** lấy thành Long Biên... Từ “**chiếm giữ**” có nghĩa là:
  - *Dem cho người khác.*
  - *Lấy từ người khác.*
  - *Giữ gìn người khác.*
2. Lý Bôn, có người gọi là Lý Bí, vốn **dòng dõi** người Tàu. Từ “**dòng dõi**” có nghĩa là:
  - *Bạn bè.*
  - *Cha ông từ thế hệ trước.*
  - *Con cháu ở thế hệ sau.*
3. **Tổ tiên** ở đời Tây Hán phải tránh loạn chạy sang Giao Châu... Từ “**tổ tiên**” có nghĩa là:
  - *Bạn bè.*
  - *Cha ông từ thế hệ trước.*
  - *Con cháu ở thế hệ sau.*
4. **Tổ tiên** ở đời Tây Hán phải tránh loạn chạy sang Giao Châu, đến lúc bảy giờ là bảy đời, thành ra người bản xứ. Từ “người bản xứ” có nghĩa là:
  - *Người cùng họ.*
  - *Người địa phương.*
  - *Người ngoại quốc.*
5. Trần Bá Tiên đem quân lên **vây** thành Gia Ninh... Từ “**vây**” có nghĩa là:
  - *Bao quanh không cho thoát.*
  - *Cứu thoát.*
  - *Phòng thủ, chống chọi.*
6. Lý Nam Đế bèn giao binh quyền lại cho Tả Tướng Quân Triệu Quang Phục... Từ “binh quyền” có nghĩa là:
  - *Quyền chỉ huy quân đội.*
  - *Quyền lợi của binh lính.*
  - *Quyền lợi của dân.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

Khi chiếm giữ được đất Giao Châu rồi, ông sửa sang mọi việc, định lập nghiệp lâu dài.

Năm 544, ông Lý Bôn tự xưng là Lý Nam Đế, đặt quốc hiệu là Vạn Xuân, niên hiệu là Thiên Đức.

Năm 545 vua nhà Lương sai Dương Phiêu sang làm thu thuế Giao Châu và sai Trần Bá Tiên đem quân sang đánh Nam Việt.

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Lý Bôn sai tướng là Phạm Tu vào đán ở Cửu Đức; người Lâm Ấp thua chạy về nước. (3 lỗi)

Lý Nam Đế thấy thế mình yếu, chống không nổi, mới rút quân lên đóng ở động Khuất Liêu, để đợi thu xếp được quân sĩ lại ra đánh. (3 lỗi)

Tập Làm Văn – Đoạn Văn

Chúng ta có thể viết một đoạn văn để tả một cảnh trí, tả người, tả đồ vật hay loài vật, kể một câu chuyện, diễn tả một sự việc, hoặc trình bày một kế hoạch, v.v..

Thông thường một đoạn văn gồm có ba phần:

- **Chủ Đề** – Câu mở đầu giới thiệu đến người đọc một chủ đề hoặc ý chính của một câu chuyện hay một sự việc.
- **Chi tiết** – Những câu văn diễn tả hoặc kể lại những diễn tiến, những sự việc xảy ra trong từng giai đoạn.
- **Câu Kết** – Câu cuối, kết thúc của một đoạn văn, viết về cảm nghĩ, ý tưởng, hoặc nhận xét của mình.

Để viết một đoạn văn chúng ta dựa trên chủ đề và hoàn tất những giai đoạn:

1. Viết ra những ý chính của chủ đề.
2. Mỗi ý chính, thêm chi tiết và viết thành một câu văn.
3. Sắp xếp và nối những câu văn thành một đoạn văn.

Ý CHÍNH CỦA CHỦ ĐỀ

Thí dụ:

Hãy viết về ngày Tết của em.

Trước hết chúng ta tìm kiếm những ý chính của đoạn văn bằng cách đặt ra những câu hỏi liên quan đến chủ đề. Chúng ta có thể bắt đầu bằng cách đặt những câu hỏi như sau:

Tết là ngày như thế nào? Em làm gì hay được gì trong ngày Tết? Gia đình em thường làm gì? Cảm giác của em như thế nào?

VIẾT THÀNH CÂU VĂN

Dựa trên các ý chính đã tìm được, chúng ta thêm những chi tiết về nơi chốn, thời gian, lý do, v.v. để viết thành một câu hoàn chỉnh.

<p><i>Chủ Đề:</i></p> <p>Tết là ngày vui nhất của em.</p>
<p><i>Chi Tiết:</i></p> <p>Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.</p>
<p><i>Chi Tiết:</i></p> <p>Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.</p>
<p><i>Chi Tiết:</i></p> <p>Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.</p>
<p><i>Câu Kết:</i></p> <p>Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.</p>

SẮP XẾP THÀNH ĐOẠN VĂN

Cuối cùng, chúng ta sắp xếp lại các câu văn theo thứ tự. Để giúp cho việc sắp xếp, chúng ta chép mỗi câu văn trên một mảnh giấy dài.

Tết là ngày vui nhất của em.

Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.

Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.

Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.

Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Sau đó, chúng ta sắp xếp các mảnh giấy theo thứ tự cho hợp lý. Trong trường hợp này, chúng ta thay đổi vị trí của câu 2 và câu 3 như sau:

Tết là ngày vui nhất của em.

Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.

Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.

Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.

Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Như thế, chúng ta đã có được một đoạn văn như ý. Chúng ta chép đoạn văn đó vào vở:

Ngày Tết Của Em

Tết là ngày vui nhất của em. Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em. Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì. Gia đình em sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm. Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Bài Tập – Tập Làm Văn (Đoạn Văn)

Em hãy chọn một trong những chủ đề dưới đây để viết một đoạn văn:

- Người bạn thân nhất của em.
- Ngày nghỉ cuối tuần.
- Món ăn em thích nhất.
- Con vật nhà em nuôi.

Ý CHÍNH CỦA CHỦ ĐỀ

Dựa trên chủ đề đã chọn, em hãy tự đặt những câu hỏi liên quan đến chủ đề và viết những câu trả lời vào những ô sau đây:

Chủ Đề:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Câu Kết:

VIẾT THÀNH CÂU VĂN

Em hãy dùng những ý chính đã kiểm được và thêm các chi tiết về nơi chốn, thời gian, lý do, v.v. để viết thành những câu hoàn chỉnh vào các ô sau đây:

Chủ Đề:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Câu Kết:

SẮP XẾP THÀNH ĐOẠN VĂN

